

3213 Sayılı Maden Kanunu'nun 10 yıllık uygulamasında ortaya çıkan sorunlar ve öneriler

ürkiye Madenciler Derneği ile Yurt Madencilik Geliştirme Vakfı tarafından 27 Ekim 1995 Cuma günü 3213 Sayılı Maden Kanunu'nun 10 yıllık uygulamasında ortaya çıkan sorunlar ve öneriler konusunda bir panel düzenlenmiştir.

Panelde bütün partilerden temsilciler davet edilmiş olmasına ve hatta birçoğu katılacağı nı bildirmiş olmasına rağmen herhalde bugünlerdeki yoğun TBMM çalışmaları, hükümet çalışmaları ve yaklaşan seçim faaliyetleri nedeniyle bazı parti temsilcileri katılamamışlardır. Ancak ANAP ve MHP temsilcisi milletvekilleri gelebilmişlerdir.

Derneğimiz başkanı sayın İsmet Kasapoğlu'nun yönettiği panele katılan panelistler şöyledir:

Sayın Hayrettin Elmas	ANAP Eski Milletvekili
Sayın Osman Develioğlu	MHP Milletvekili
Sayın Mehmet Demirtola	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müs. Yrd.
Sayın Ergün Yiğit	DPT
Sayın Yavuz Fındıklı	İTÜ Maden Fak.
Sayın Cemil Ökten	GEMAD Başkanı
Sayın Selahattin Kaya	Anadolu Mad. Der. Bşk.

Sabahki YMGV Danışma Kurulu toplantısından sonra İTÜ Maçka sosyal tesislerinde öğlen yemeği yenmiş ve toplantıya katılanların ayrıca sonradan gelen şirket ve kuruluş temsilcilerinin ve davetlilerin iştiraki ile panel kalabalık bir topluluk tarafından ilgiyle izlenmiştir.

Paneli sayın İsmet Kasapoğlu ülkemizdeki maden mevzuatının kısa bir tarihçesini yaparak açmış ve faydalı olması dileğinde bulunarak, panelistlere yönelttiği sorularla toplantıyı yönetmiştir.

Panelistler birinci tur konuşmalarında 3213 sayılı kanunun 1985'ten beri yapılan uygulamaları ve madencilik sorunları üzerindeki görüşlerini belirtmişler, ikinci turda ise dinleyiciler tarafından sorulara yanıtlamışlar, görüşlerinin açıklamalarına devam etmişlerdir.

Sayın İsmet Kasapoğlu "3213 sayılı Maden Kanunu'nun ne niyetle yapıldığını" sorarak ilk sözü kanunun çıkarıldığı dönemde hükümette olan ANAP milletvekili sayın Hayrettin Elmas'a vermiştir.

Sayın Hayrettin Elmas konuşmasında özetle;

"Başlangıçta madencilikten uzak kaldığını, 1985'te Enerji Komisyonu'nda değil, İmar Komisyonu'nda olduğunu bu bakımdan detaylara girmesinin zor olduğunu belirterek kanunun iyi niyetle yapıldığını, bürokratik engellerin kaldırılmasının, Madencilik Fonu ile madencilik takviyesinin düşünüldüğünü ancak o dönemde devletin önde gitmesi düşüncesinin hakim olduğunu" belirtmiştir.

İkinci konuşmacı olarak başkan İsmet Kasapoğlu, sayın Mehmet Demirtola'ya şu soruyu sormuştur; "Bu kanun sadece uygulama yüzünden mi yetersiz kalmıştır, yoksa kanunda mı eksiklik var?"

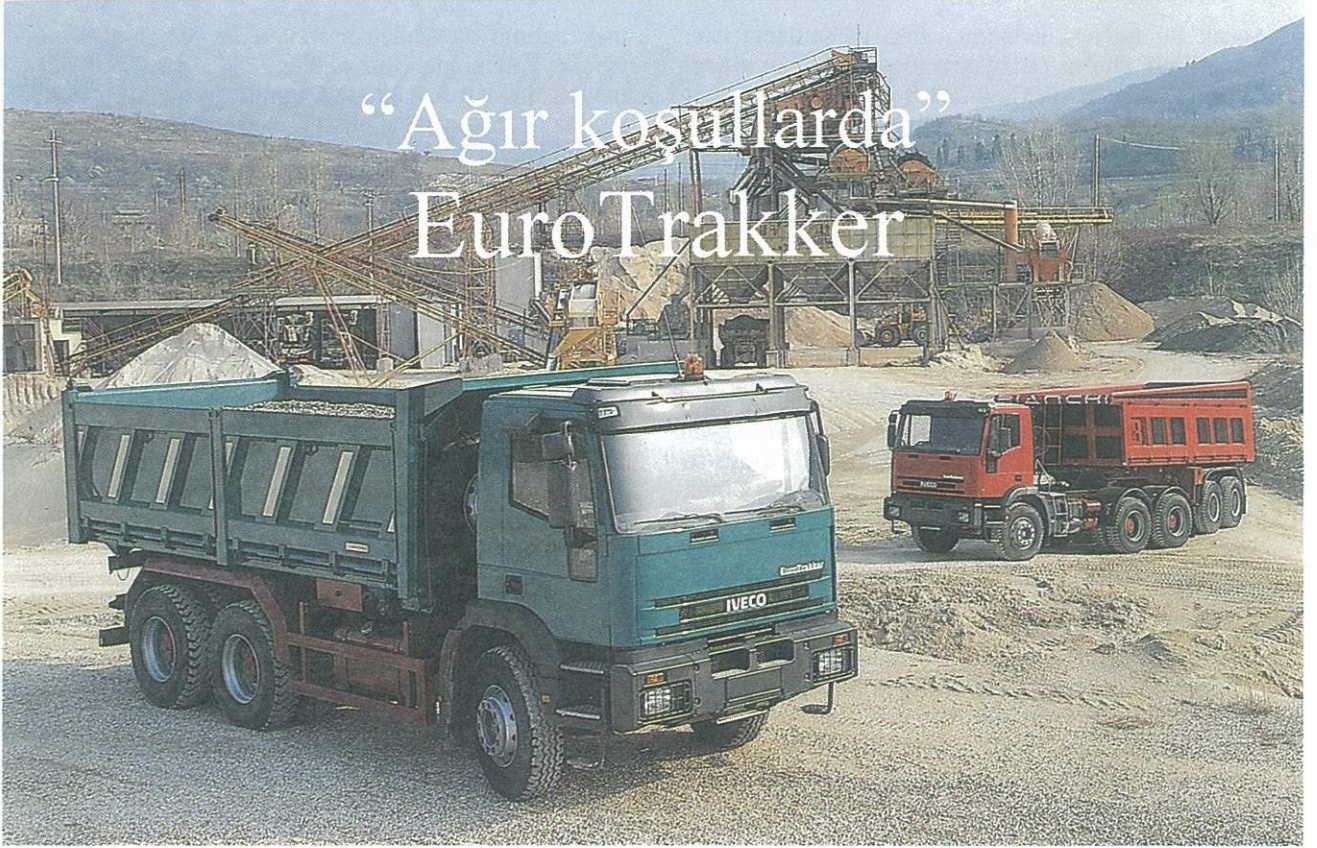
Sayın Mehmet Demirtola özetle;

"Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün faaliyete geçirilmiş olduğunu, koordinat sisteminin getirildiğini ve hızlandırılmış ruhsat verilmesinin amaçlandığını ama gerekli donanım ve teçhizat olmadığından, bilgisayar donanımı yetişmediğinden istenilen sonucun alınmadığını belirtmiş, kanunun iyi niyetle fakat 2-3 kişi tarafından hazırlanmış olduğunu" söylemiştir. Ayrıca "6309'daki tek maden, çok maden sıkıntısının doğduğunu, çakışmalar nedeniyle ihale sisteminin işlemediğini, teknik dizayn olmadığından işlerin zorlaştığını bilgisayar kapasitesinin yetersizliğine, teşkilat kanunun olmayışı nedeniyle emanet unsurlarla iş görülmeye çalışıldığını, emanet unsurla asil memurun farklı olduğunu, bilgisayar kapasitesinin de sonuna yaklaşmakta olduğunu, 1985'ten sonra zaman zaman kanunda değişiklikler yapılmak istendiğini ancak çeşitli nedenlerle bunda başarılı olunmadığını" sözlerine eklemiştir.

Başkan İsmet Kasapoğlu'nun Sayın DPT temsilcisi Ergün Yiğit'e sorusu şu şekilde olmuştur; "7. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda Maden Kanunu'nun Taşocakları Nizamnamesi kaldırılarak düzenlenmesi cümlesi var. Bu nasıl olacak? Siz ne düşünüyorsunuz?"

Sayın Ergün Yiğit'in cevabi konuşması özetle şöyle olmuştur;

"Uygulama 1996 programının uygulaması ile başlayacaktır. Bu bakımdan şimdiden şu aşamada fazla birşey söylenemez. 3213 Sayılı Yasa iyi niyetlerle hazırlanmış, ama neyin yapılmasını değil, neyin yapılamayacağını düzenlemektedir. Kanaatimce yasa detaya kaçmadan, idareye geniş takdir yetkisi bırakmalıdır.

Çağdaş Avrupalı,

Ekonomik,

Güvenilir,

Güvenli,

Konforlu...

METRA AKDENİZ DIŞ TİCARET A.Ş.

Bestekâr Şevkibey Sokak, Enka 3. Bina, Kat 2, 80700 Balmumcu-İstanbul
Tel: (0-212) 211 29 60 (2 hat) Faks: (0-212) 272 50 04

Ankara: (312) 418 53 86, Adana: (322) 428 43 80, İzmir: (232) 463 91 44

IVECO

Metra bir Enka Holding Yatırım A.Ş. kuruluşudur.

Türkçe Konuşan Ülkeler

2. Yerbilimleri ve Madencilik Konferansı

4 - 13 EYLÜL 1995

Türkçe Konuşan Ülkeler Yerbilimleri Ve Madencilik Konferansı'nın ikincisi, 4 Eylül 1995 Pazartesi günü Ankara'da MTA Genel Müdürlüğü, Sadrettin Alpan Konferans Salonu'nda başlamış, 11-13 Eylül günleri İstanbul'da yapılan toplantılarla son bulmuştur.

Konferansa dışarıdan Türkçe konuşan ülkeler olarak Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Altay Muhtar Bölgesi, Moğolistan, Özbekistan, Tacikistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, üniversiteleri ile yerbilimleri ve madencilik kuruluşlarından temsilciler ve bilim adamlarıyla katılmışlar, tebliğ sunmuşlar ve konuşmalar yapmışlardır. Türkiye'den de başta MTA genel müdürlüğü olmak üzere Etibank, TKİ gibi kamu kuruluşları temsilcileri ile TMMOB Maden Mühendisleri Odası, Yurt Madencilik Geliştirme Vakfı, Türkiye Madenciler Derneği temsilcileri ile ilgili bilim adamları teknisyenler ve diğer dinleyiciler katılmışlardır.

Konferansın ilk günü açılış oturumunda sırasıyla Düzenleme Kurulu Başkanı MTA Genel Müdürü sayın Dr. Ziya Gözler, "TİKA" Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı temsilcisi sayın Hasan Dinç, Türkçe konuşan ülkeler delegasyonu

adına Kazak temsilci Sayın Ayt Muhammet Abdulin açılış ve teşekkür konuşmaları yaptıktan sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Dr. Veysel Atasoy da bir konuşma yapmış, konferansın hayırlı olmasını temenni ederek başarılı olacağına inancını belirtmiştir. Konferansın 1. oturumu 4 Eylül Pazartesi günü öğleden sonra başlamış Yurt Madencilik Geliştirme Vakfı Başkanı Sayın Prof. Dr. Güven Önal "Türkiye'deki kromit madenciliği" hakkında, Türkiye Madenciler Derneği Başkanı Sayın İsmet Kasapoğlu "Türkiye'nin maden politikası" hakkında konuşmalar yapmışlardır. Konferans Perşembe gününe kadar sabah ve öğleden sonra birer oturum olmak üzere toplam 8 oturum sürmüştür. Türkiye'den Etibank, MTA, TKİ temsilcileri ile misafir ülke temsilcileri kendi ülkelerindeki yerbilimleri ve madencilik ile ilgili spesifik konularda bildiriler sunmuşlardır.

7 Eylül Perşembe günü öğleden sonra Türkiye'yi tanıtıcı sinevizyon gösterisine ayrılmıştır. 8 Eylül Cuma günü ortak işbirliği görüşmeleri ve sonuç bildirgesi hazırlanması ile geçmiştir. 9 Eylül Cumartesi günü misafir ülke temsilcileri Eskişehir'e götürülmüşler, orada Eczacıbaşı Vitra Seramik Fabrikaları ile Anadolu Üniversitesi ziyaret edilmiştir. 10 Eylül Pazar günü Söğüt Şenlikleri'ne iştirak edilmiş, öğle yemeği Söğüt Seramik Sanayii Tesisleri'nde yendikten sonra İstanbul'a hareket edilmiştir. Misafirler İstanbul'da İTÜ Vakfı Maçka Sosyal Tesisleri'nde ağırlanmışlardır. 11 Eylül Pazartesi günü İTÜ Maçka Sosyal Tesisleri konferans salonu ile toplantı salonunda İstanbul Maden İhracatçılar Birliği ve Yurt Madencilik Geliştirme Vakfı üyeleri ile tanışma toplantıları meydanında misafir ülke temsilcileri kendi ülkelerinin maden varlıkları hakkında ayrı ayrı bilgiler vermişler ve yatırımcıları ülkelere davet etmişlerdir. Toplantılar öğleden sonra da önce ortak olarak sonra gruplar halinde devam etmiştir. Akşam da bir kokteyl ve yemek verilmiştir. 12 Eylül Salı günü Esan Eczacıbaşı tarafından organize edilen toplantıya ve akşam yemeğine katılmıştır. 13 Eylül günü serbest bırakılmış ve o gün akşam yemeğiyle konferans faaliyetleri son bulmuştur.

Programda vuku bulan bazı zaruri değişikliklere rağmen, tüm olarak böyle geniş kapsamlı bir organizasyonda başarılı olduğu söylenebilir. Düzenleme kurulunu kutlarız. Bu konferansta göze çarpan ve dikkat çeken husus konferansın adı ve başlığı ile ters düşer bir şekilde dil konusu ve tercüme zorluklarıydı. Türkçe-Rusça ve Rusça-Türkçe tercümanların spontane tercümelere teknik konularda yetersiz kaldıkları görülüyordu. Ayrıca 11 Eylül Pazartesi günü toplantıda MTA Genel Müdür Yardımcısı sayın Nizamettin Şentürk'ün dediği gibi işbirliğinin gelişmesi için bu dil sorununun halledilmesi ve ticari sahada bazı atılımların gerçekleşmesi için Esan Genel Müdürü sayın Yüceer Göver'in aynı toplantıda belirttiği gibi malzeme standardizasyonunda Batı ülkelerinde kullanılan uluslararası standartların bu ülkelerce de kabulü büyük faydalar sağlayacaktır.

TÜRKİYE MADENCİLER DERNEĞİ

SEKTÖRDEN HABERLER BÜLTENİ

Üç ayda bir yayımlanır.

TMD Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü :
İSMET KASAPOĞLU

Yönetim Yeri :

İstiklal Cad. 471/1-1 Beyoğlu - İstanbul
Tel : (0212) 245 15 03 Fax: (0212) 293 83 55

*Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
İmzalı yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına aittir.
Derneği ve bülteni sorumlu kılmaz.
Yazarlara ücret ödenmez.*

Ofset Hazırlık :

VİTRİN
Tanıtım ve Organizasyon Tic. Ltd. Şti.
Tel : (0212) 522 53 99 Fax : (0212) 526 80 28

malıdır. Maden müfettişleri Maden Dairesinde olmalı, MTA'nın bölge müdürlükleri Maden Dairesi emrine geçirilmelidir. "

Sayın **Uygur Aydın** (Söğüt Seramik Sanayii Harita Mühendisi):

"Yeminli teknik büroları disiplin altına almalı. Teminatlar proje verilirken veriliyor. Proje kabul edilmezse teminat zamanında geri alınamıyor. Haritacılıkta farklı farklı koordinat sistemleri var. Bizde bunların alt yapısı oluşmamış. Araziye aplikasyonu zor. Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nde harita mühendisi yok. Arazide nirengi noktalarını bulmak zor. "

Sayın **Erkin Karaözbe** (Bir mühendislik, müşavirlik firması adına):

"Kanunda istenilen evraklar vs. bakımından tüzel kişiler tek fertten aşağı tutuluyor. Bu arada müracaat alanı sınırsız değil. Dört paftadan ibaret ki bu da 15 bin hektardır. Çünkü kompüterler 4 paftadan fazla almıyor. Arama ruhsatı döneminde aslı astarı olmayan raporlar veriliyor. Fenni nezaretçiler dertlidir."

Sayın **İbrahim Aksun** (Avukat, Polat Maden adına):

"TEMA'nın (Türkiye Erozyonla Mücadele Vakfı) şirketleri aleyhine, maden ruhsatının iptali davası açtığını, böyle bir karar alındığı takdirde emsal teşkil edeceğini ve madencilerin ileride çok başının ağrıyaçağını belirtmiştir. Hatta bir mahkemenin -*Madencilik faaliyeti kamu yararına değildir*- demiş olduğunu ifade etmiştir.

Sayın **Prof. Işık Özpeker**:

"Bürokrasi virüsü var. Bu yara devam ederse, madencilik güdük kalacak. Yeni yasa tüm yeraltı kaynaklarını kapsamalı. Çerçeve yasa olmalı. Kanun anlayışı değişmeli. Madenleri özel sektörün çalıştıracığı göz önüne alınmalı, teşvik edilmeli. Maden İşleri Genel Müdürlüğü özerk ve madenciligi yönlendiren bir kuruluş haline getirilmelidir."

Sayın **Güngör Tuncer** (Başbakanlık danışmanı):

"Tuz, kimya sanayiinde kullanılan önemli bir hammadde olmuştur. Gıda sanayiindeki payı azdır. Bu bakımdan Maden Kanunu kapsamına alınmalıdır. Tuz üretimi bakımından Türkiye, dünyada ikinci gelmektedir. İhracat imkanları artmaktadır. 3078 sayılı Tuz Kanunu lağv edilmeli, taşocakları nizamnamesi de lağv edilmeli, Maden Kanunu'na alınmalıdır. Madencilerin arkasında bir finans bankası olmalıdır. MTA'nın bir işsizlik sigortası durumundan kurtarılması gerekir. "

İkinci tur

Bundan sonra ikinci tura geçilmiş, panelistler konuşmalarında sorulara cevap vermişler ve öneriler hakkında görüşlerini özetle aşağıdaki gibi belirtmişlerdir:

Sayın **Selahattin Kaya** : 3213 sayılı kanun hep ip-

tallerden bahsediyor. Yeni kanun yapılması ne zamandır gündemde. Ama tasarılar durduruldu. 1992'de başlayan çalışmalar bekliyor. İnşallah yenden ele alınır. Eskişehir'de haftada 1 sepet lületaşı üreten ile Ankara'da milyonlarca ton mıcır üreten aynı kefeye konuyor.

Sayın **Yavuz Fındıkgil** : Yeni kanun yapılırken, yabancı ülke kanunları, bilhassa Alman kanunu göz önüne alınmalı. Fenni nezaretçinin görev ve yetkileri kanunda belirlenmeli. Kanuna çok teferruatlı değil ama, ana prensiplerin girmesi gerekir.

Sayın **Ergün Yiğit** : Yeni yasal düzenlemeye ihtiyaç var gibi görünüyor. Dünyada iki yaklaşım var. 1) Toprak mülkiyetine haiz olanın maden haklarına da sahip olması, 2) Devletin yeraltı kaynaklarına sahip olması. Anayasamız ikinciye öneriyor. Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nü tenkit etmemiz biraz haksız. İçişleri Bakanlığı, taşocaklarının Maden Kanunu'na girmesine karşı. MTA Genel Müdürlüğü'nün sağladığı faydayı, başka türlü sağlamamız mümkün değil. Fonu, bugünkü şekliyle değil, bankacılık sektöründen sağlanan kredileri finanse eder hale getirmek lazım. Alt yapı hizmetlerinin madencilige sağlanması önemli teşviiktir. Saha sınırlaması madenciligi küçültmeye yönlendiriyor. Ruhsat vermede yeterliliğin aranması gerekiyor.

Sayın **Mehmet Demirtola** : Ruhsat vermek için, Petrol Kanunu'nda nasıl yeterlilik aranıyorsa Maden Kanunu'nda da bu aranabilir. Ruhsat ve teminat ve harçlarının fazlalığı Maliye Bakanlığı'ndan kaynaklanıyor. Bütün tabii kaynakların Maden Kanunu kapsamına alınmasında yarar görüyorum. (Petrol ve doğal-gaz hariç.)

Sayın **Hayrettin Elmas** : Anavatan Partisi'nin madencilikle ilgili görüşü; Özel sektörün işletmesi esastır. Madencilikten devlet çekilmelidir. Çevre düzenlemesini devlet yapacaktır.

Sayın **Osman Develioğlu** : Genel eğilimin meydana çıktığını belirterek, istek ve fikirlerin özeti yapılmıştır. Yasal düzenlemelerin neler olması lazım geldiğini belirterek, kolaylıklar getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. "1998 yılında karşılıksız para basma bitiyor. Engelleyici tedbirlerle madencilğin önünün kesilmesini mahzurlu görüyoruz" demiştir.

Sayın **Cemil Ökten** : Demirtola'nın KİT'lerle ilgili olarak kendi kanunlarına uyararak, istimlak yapabilmelerinin doğru olduğunu kabul ettiğini algıladığını belirtti. MTA'nın ruhsat alanlarının sınırsız olması gerekiyor gibi ifadesi de yanlıştır, dedi. "Fonlarla ilgili sistematik hata yapılıyor. Ülkemizin önemli konularından birinin madencilik olması gerekir" demiştir.

Sayın **İsmet Kasapoğlu** "*Sektörümüzün sorunlarının bilincinde olarak, onları takip edersek çözebiliriz, aşabiliriz. Madenlerimizin başkalarının saldırılarından korunması gerekir*" sözleri ve temennisi ile paneli kapatmıştır.

Ancak bu iyi teşkilatlanmış idari mekanizma ister. Eleştirilerin en önemlisi taşocakları ile kanun arasındaki sınırların iyi belirlenmemiş olmasıdır. Bu belirsizliğin ortadan kaldırılması gerekir. Tuz Kanunu konusunun da bu Maden Kanunu çerçevesinde çözümlenmesi gerekir."

Panel yönetmeni sayın İsmet Kasapoğlu'nun Sayın Kayseri MHP Milletvekili Osman Develioğlu'na "*Partiniz, iktidara geldiğinde nasıl bir maden kanunu düşünüyor?*" sorusuna karşılık Sayın Develioğlu yaptığı konuşmada özetle fikirlerini şöyle açıklamıştır;

"Aksayan bazı yönler vardır. Bu başka ama bu ülkede işler yavaş gidiyor. 7-8 senedir sizlerden biriyim. Bir siyasi partinin enerji ve yeraltı kaynaklarının sorunlarının nasıl çözülmesi gerektiği hakkında örnekler vardır. Dünyada, 2. Dünya Savaşı sonrasında hiperenflasyon yaşanmış, mevsimlik işçiliğin 1/3'ü tasfiye edilmiştir. Diğer işçiliklerin yarısı tasfiye edilmiş ve hammadde kaynaklarına yönelinmiş.

Bor rezervlerinin yarısı Türkiye'de. Birçok zenginliklerimiz var. Ülkemizin bir enerji politikası, bir öncelikler serisi düzenlenmemiş. Turizme destek var. Kredi faizi %3, madencilikte %50-60 faiz. Madencilik dökülüyor. Atılım yapmamız lazım. Kamulaştırma ile ilgili Maden Kanunu'nun 46. maddesinin iptali üzerine önerge vermişiz. 1992'nin Şubat ayından beri değiştirememişiz. Bir engel muhakkak çıkıyor. Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen hususların yerine yenisi çıkarılmalıdır. İşlemiyen hususları acilen halledecek hükümet programları olmalıdır.

ÇED raporu felaket. İnsan hayatında üç virüs var. Bunlar siyaset, avcılık, madenciliktir. Kana girerse kurtulunmaz. Madencilik sorularına hepimiz elbirliği yapıp, çözüm bulmalıyız. Mesela Ağaçlandırma Seferberlik Yasası'nda madencilik aleyhine bazı hükümler var. Biz bunu uğraşarak -*maden bulunan sahada ormansız alan statüsü uygulanır* - şeklinde değiştirip kabul ettirdik. Bu gibi konuları bizlere iletirseniz, problemleri çözmeye çalışırız."

Müteakiben Başkan İsmet Kasapoğlu İTÜ Maden Fakültesi Öğretim Görevlisi sayın Yavuz Fındıkgil hocamıza "*Üniversitemiz bu konuya nasıl bakıyor?*" sorusunu yöneltmiştir.

Sayın **Yavuz Fındıkgil** cevaben özetle şu şekilde konuşmuştur:

"Kanımca bu son kanun kabul edilirken, diğer ülkelerin kanunları göz önüne alınmamıştır. Yeni bir Maden Kanunu yapılmalıdır. Madenler devletin tasarrufu altındadır. Taşocağı malzemelerinin, tuzun da Maden Kanunu kapsamına alınması gerekir. Ana hükümlerin yönetmeliklere bırakılması doğru olmaz. Fenni nezaretçinin talimatlarının, işverence yerine getirilmemesi halinde durumu üst makamlara bildirmesi ve istifa etmesi gerekir.

Kanunda kamulaştırma konusu halledilmeli, özel sektöre de kamulaştırma hakkı verilmelidir. Çevre

mevzuatının da maden mevzuatı ile bağdaştırılması gerekir. Kanunda formaliteler çok, birçok halde maden haklarının iptaline varan formaliteler var. Arama ruhsatnamesi alanı sınırsız olmamalıdır. Maden İşleri Genel Müdürlüğü teşkilatının tamamlanması gerekir."

Anadolu Madencilik Derneği Başkanı sayın **Selahattin Kaya**'ya görüşleri sorulduğunda ezcümle;

"3213 sayılı Kanun iyi niyetlerle çıkarılmıştır. Bürokrasi oldukça azalmıştır. Ama kadrolaşma yerine getirilmemiştir. Bir ara Maden Dairesi'nde, Teftiş Kurulu Başkanlığı ve müfettişler söz sahibi olmaya başlamıştır. Enerji Bakanlığı'nın teşkilatlanması lazım. Kömür ithal ediliyor, demir ithal ediliyor. İptal edilen maddeler yerine konamıyor. Birileri bizi engelliyor mu? ÇED yönetmeliğinde madencilik lehine bazı değişiklikler yapıldı ama yeni ÇED yönetmeliği hâlâ çıkmadı." demıştır. Son panelist olarak GEMAD Başkanı sayın **Cemil Ökten**'e fikirleri sorulduğunda kısaca ve özetle şu görüşleri belirtmiştir;

"Belli stratejiler olmazsa kanun uygulaması iyi ve yeterli olmaz. Madencilik lehine karar verebilmek için, madencilik inancına inanmak gerekiyor. İktidarlar buna inanmıyor. Batı'da katı yakıtlar yeniden teşvik edilmeye başlandı. Uygulamalarda bilimsel baza istinad eden kararlar alınmalıdır."

Serbest Kürsü

Bu konuşmalardan sonra, panelin **Serbest Kürsü** olarak adlandırılan, öneriler bölümüne geçildi. Yönetmen sayın İsmet Kasapoğlu bu bölümü şu soruları sorarak açmıştır;

"*Maden Yasası'na göre önüne her gelen kişiye, bak-kala, manava, kasaba maden ruhsatı verilmeli midir? Bu ruhsatlar her an iptal edilebilecek bir statüde mi olmalı? Garanti nasıl verilir? Rezerv tüketim payı ayırma hakkı olmalı mıdır?*"

Söz alan davetliler ve izleyiciler özetle ve kısaca şu görüş ve önerileri dile getirmişlerdir.

Sayın **Nevzat Yaz** (Maden Yüksek Mühendisi-Özel):

"Mevcut kanun iyi, yönetmelik ve uygulayıcılar yeter-siz. Maden İşleri Genel Müdürlüğü bir tapu dairesidir. Madencilik madencilik geliştirir. Maden ruhsatları çok pahalı hale gelmiştir. Bu durumda madencilikle uğraşmaktan rant geliri elde etmekle uğraşmak daha kârlı olmuştur. Ruhsatların düşmesi halinde bunlar yeniden açılmıyor. Bunlar ihale suretiyle değil proje bazında hakedenlere verilmeli. Maden mühendisleri ve jeologlar boştaadır."

Sayın **Muammer Öcal** (Maden Yüksek Mühendisi):

"Diğer ülkelerdeki teşvik uygulamalarına bakarsak, mesela Almanya'da kömür işletenler devlete %7 az vergi öderler. Hazineden kömür işçilerinin yevmiyelerine 2 Mark ilave edilir. Bütün maden müdürlükleri Başbakanlığa bağlanmalı, Merkez Bankası gibi çalış-